

A lakóhely létesítéséhez nem elegendő a lakcím bejelentése, az életvitelszerű tartózkodásnak is meg kell valósulnia. [1992. évi LXVI. tv. 5. § (2) bek., 26. § (1) és (4) bek.; 146/1993. (X. 26.) Korm. rendelet 34. §]¹ KGD2015. 43.

Az irányadó *tényállás* szerint a felperes - aki eredetileg M.-ben létesített lakcímet - bejelentése folytán a Községek Önkormányzatának Körjegyzője 2010. október 1. napján a személyi adat- és lakcímnyilvántartásba bejegyezte, hogy a felperes lakóhelye a K. Fő utca 30. szám alatti lakcím, egyúttal számára a személyi azonosító jelet és lakcímet igazoló hatósági igazolványt kiadta. A körjegyző ezt követően 19 fő K.-i lakos bejelentésére hivatalból a lakcímbejelentés kivizsgálását rendelte el, majd a fenti lakcímet fiktívvé nyilvánította és a bejelentésre vonatkozó döntését saját hatáskörében visszavonta.

A felperes kizárásra irányuló kérelmére tekintettel a továbbiakban E. Város Önkormányzatának Jegyzője járt el, aki 2011. január 6. napján helyszíni szemlét, 2011. január 25. napján pedig tárgyalást tartott. Mindkét eljárási mozzanat azzal az eredménnyel járt, hogy a K.-i ingatlanban sem a felperes, sem más nem lakik életvitelszerűen, a felperest nem is ismerik. A felperes 2011. január 26. napján korábbi lakóhelyén tartózkodási helyet létesített.

A *Megyei Kormányhivatal* felügyeleti eljárásban a felperes lakcímbejelentésének kivizsgálása ügyéből az E.-i jegyzőt kizárta, és az eljárás lefolytatására a Megyei Jogú Város Önkormányzat Jegyzőjét (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) jelölte ki.

Az *elsőfokú hatóság* széles körű bizonyítási eljárást folytatott le, és 2011. augusztus 29. napjára tárgyalást tűzött ki, amelyen a felperes az idézés ellenére nem jelent meg. A meghallgatott tanúk egybehangzóan, ismételten úgy nyilatkoztak, hogy a felperest nem ismerik, az ingatlanba történő beköltözéséről, életvitelszerű ott-tartózkodásáról nem tudnak. A hatóság 2011. szeptember 14. napján értesítés nélküli helyszíni szemlét is tartott, amikor az ingatlanba nem jutott be, de megállapítást nyert, hogy az ingatlan feltehetően kétszobás és a helyszíni szemle időpontjában lakatlan. Az elsőfokú hatóság 2011. szeptember 27. napján ismételt tárgyalást tartott, melyen a felperes megjelent ugyan, azonban a nyilatkozattételt megtagadta.

Az elsőfokú hatóság 2011. szeptember 30. napján kelt határozatában a felperes lakóhely létesítésének bejelentését elfogadó, 2010. október 1. napján kelt döntést visszavonta, valamint a lakcímbejelentő-lap adatait törölte, egyúttal a lakóhely bejelentésének elfogadására irányuló kérelmet elutasította. Megállapította, hogy a felperes lakóhelyadata 2008. május 21. napjától kezdődően M., F. A. utca 33. szám. Az indokolás hivatkozott a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 26. § (1) és (4) bekezdésére, valamint a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény végrehajtásáról szóló 146/1993. (X. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 34. § (1) bekezdésére is.

A felperes fellebbezése folytán eljáró *alperes* 2011. december 27. napján kelt határozatával az elsőfokú döntést helybenhagyta.

Az *elsőfokú bíróság* a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolása szerint téves a felperes azon hivatkozása, hogy a jegyző hatáskörét túllépve folytatott le eljárást, mivel a Vhr. 34. § (1) bekezdése, az ún. egyéb ok kategóriája a perbeli esetre is vonatkozatható, ezért a

¹ Megjelent: Közigazgatási-Gazdasági Döntvénytár 2015/3/49.

semmisségre való hivatkozás alaptalan. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a hatóságok jogszerűen alapították döntésüket arra a tényre, hogy a felperes esetében nem valósult meg az életvitelszerű tartózkodás, amelyet az Nytv. 5. § (2) bekezdésében foglaltak szerint maga a jogalkotó is előírt. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a döntés meghozatala során a hatóság sem vonatkoztathatott el azon körülménytől, hogy az érintett időszakban tömeges bejelentkezések történtek K.-n, és ebből kifolyólag 35 személy esetében indult hivatalból eljárás arra alapítottn, hogy a tömeges lakcímbejelentések tömeges beköltözéssel, illetőleg beköltözéssel szinte egyáltalán nem párosultak. Álláspontja szerint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) azon rendelkezése, miszerint a hatóság hivatalból állapítja meg a tényállást, alapot ad arra is, hogy a hatóság vizsgálódjon, vajon a felperes adott-e utánküldési megbízást a Magyar Postának, illetőleg bejelentette-e a gépjármű-nyilvántartásba lakcímének megváltozását. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a fentiek szerint a hatóságok a bizonyítási eljárást teljes körűen lefolytatták, az megalapozottan vezetett a tényállásban megállapított eredményre, ezért a tényállást maradéktalanul tisztázottnak értékelte. Az elsőfokú bíróság a felperes bizonyítási indítványát mellőzte, tekintettel arra, hogy az érintett K.-i ingatlan tulajdonosa, N. Á. a rá vonatkozó eljárásban meghallgatásra került, melyet az eljáró bíróság 14.K.21.713/2012. számon folytatott le.

A felperes *felülvizsgálati kérelmében* a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát, azaz az első- és másodfokú hatósági határozatok hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint a semmisségi ok fennáll, tekintettel arra, hogy az adott kérdéskörben az elsőfokú hatóság nem rendelkezett hatáskörrel. A Vhr. 34. § (1) bekezdését úgy értelmezte, hogy a jegyző csak abban az esetben vizsgálódhat, ha egyrészt a lakcím nem valós, azaz nem létező lakcímre kéri a bejegyzést, másrészt akkor, ha nem jogos a bejegyzés, például a szállásadó nem adta hozzájárulását, vagy ha egyéb ok indokolja a vizsgálat lefolytatását. Utóbbi esetben azonban csak olyan indokok merülhetnek fel, mint például a bejelentés formai hiányosságai. Az eljáró elsőfokú bíróság ilyen nem tárt fel, a semmisségre vonatkozó érveket nem cáfolta meg, ítélete tehát jogsertő.

A felperes véleménye szerint az az alperesi álláspont, miszerint a lakóhelyhez az életvitelszerű ott-tartózkodás szükséges, téves vélemény, mivel ez éppúgy vonatkozhat a tartózkodási helyre, sőt, az életvitelszerűség éppen a tartózkodási hely fogalmához kapcsolható elsősorban. Több, egymással konkuráló lakóingatlan esetén ugyanis az összes körülmény együttes vizsgálata alapján lehet megállapítani, hogy ténylegesen mely ingatlan szolgál a magánszemély életvitelszerű lakóhelyéül. A fentiek alapján a tanúk nyilatkozata nem lehetett alkalmas az életvitelszerű tartózkodás cáfolatára, különösen az általuk közölt homályos tények alapján. Véleménye szerint a hatósági döntés és az ítélet is csorbítja állampolgári jogait, összeegyeztethetetlen a szabad lakó- és tartózkodási hely megválasztásának jogával. Cáfolta, hogy a bejelentés egyben az életvitelszerű ott-tartózkodásra is nyilatkoztaként szolgálna, a bejelentési kötelezettség mögött ilyen elvárás szerinte nincs. A felperes álláspontja szerint az alperes által felhívott OBH 7079/2010. számú ügyben keletkezett ombudsmani jelentés a jelen ügyben irreleváns. A felperes előadta továbbá, hogy a bejelentési kötelezettség a beköltözést követően 3 napon belül áll fenn, azonban nem tilos megelőzőleg bejelentést tenni, melyhez képest a beköltözési kötelezettségre határidőt a jogalkotó nem szabott. A felperes megjegyezte, hogy a vele és társaival szemben intellektuális közokirat-hamisítás büntette miatt indult büntetőeljárást a nyomozóhatóság bűncselekmény hiányában 2013. augusztus 12. napján megszüntette.

Az alperes *felülvizsgálati ellenkérelmében* a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

Álláspontja szerint a Vhr. 34. § (1) bekezdés utolsó fordulata megalapozza az eljáró hatóságok hatáskörét. Hangsúlyozta, hogy az egyéb ok kategória a jogszabályi rendelkezéseknek való meg nem felelést jelenti, és nem csak a formai hiányokra utal. Az életvitelszerűség tekintetében ismételten hivatkozott az Nytv. 5. § (2) bekezdésére, illetőleg arra, hogy a törvény hatálya alá tartozó polgár köteles a beköltözés vagy kiköltözés után 3 munkanapon belül lakóhelyének lakcímét megjelölni, illetőleg személyi és lakcímadatait nyilvántartásba vétel céljára bejelenteni. Az életvitelszerűség definíciója - álláspontja szerint - az Nytv.-ben egyértelműen rögzített, a jogalkotói akarat és annak megfogalmazása egyezik a hétköznapi nyelv értelmezésével, melyet alátámaszt az eddigi bírói gyakorlat is. Hangsúlyozta, hogy a hatóság nem kívánta csorbítani a szabad lakó- és tartózkodási hely megválasztásának jogát, de amennyiben felmerül annak lehetősége, hogy valaki a hatóság félrevezetésével nem a tényleges ottlakás szándékával létesít lakóhelyet adott településen, a hatóság köteles eljárni ennek tisztázása érdekében és megtenni a szükséges intézkedéseket. Az alperes hivatkozott arra is, hogy a felperes félreértette az alperesnek az ombudsmani állásfoglalások kérdésében kifejtett érveléseit. Az alperes hangsúlyozta, hogy egyértelmű megállapítást tett, miszerint a felperes nem költözött be a perbeli ingatlanba, ott életvitelszerűen nem élt, így a jogszerű állapot helyreállítása az eljárás lefolytatását követően csak úgy biztosítható, ha korábbi bejelentett lakcíme éled fel, és ezt a nyilvántartási program is így kezeli. Az alperes továbbá utalt a jóhiszeműség elvére is, amelyet - álláspontja szerint - az eljárás során a hatóságnak figyelembe kellett vennie.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen megállapított tényállásból helytálló következtetésre jutott az alperesi határozat jogszerűségével kapcsolatban, döntésével és indokaival a felülvizsgálati bíróság egyetértett.

A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel az alábbiakra mutatott rá.

A felperes tévesen értelmezte a jogszabályi rendelkezést, mivel a Vhr. 34. § (1) bekezdés harmadik fordulata éppen arra utal, hogy a jegyző ellenőrzi a bejelentett lakcím valódiságát, az eljárásra tehát hatáskörrel rendelkezik, ennek folytán a felperes semmisségre való hivatkozása alaptalan.

Az ügy érdemi megítélése szempontjából jelentősége van az Nytv. 5. § (2) bekezdésében foglalt definíciónak, mely szerint a polgár lakóhelye az az ingatlan, amelyet napi rendszerességgel, életvitelszerűen használ, illetőleg tartózkodási helye az az ingatlan, ahol lakóhelye tényleges elhagyásának szándéka nélkül 3 hónapnál hosszabb ideig tartózkodik. A felperes esetében megállapítható volt, hogy a lakóhelyadat olyan címet tartalmaz, amely nem tölti be azt a rendeltetését, amelyet az Nytv. rendelkezései megfogalmaznak, ugyanis K.-n nem élt napi rendszerességgel, életvitelszerűen, ezt a megállapítást sem a közigazgatási, sem a bírósági eljárásban nem tudta cáfolni. Az életvitelszerű ottlakás ugyanis nem egyenlő az ottlakás látszatának keltése céljából történő bejelentkezéssel. Az a tény pedig, hogy lakcímének fiktívvé nyilvánítását követően 2011. január 26. napján tartózkodási helyet létesített a nyilvántartás szerinti korábbi lakóhelyén, nem törvényesíti azt a jogszerűtlen állapotot, mely azzal állt elő, hogy 2010. október 1. és 2011. január 26. napja között K.-n úgy rendelkezett lakóhellyel, hogy ott nem lakott életvitelszerűen. Mindezt a Ket. felhatalmazása alapján a tényállás tisztázása körében a hatóságok teljes körűen feltárták, miként ezt az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan megállapította.

A felperesnek az előzetes bejelentésre és utólagos beköltözésre való fejtegetését a Kúria

értelmezhetetlennek találta, tekintettel arra, hogy a törvényi tényállás azt az életszerű helyzetet rögzíti, amikor a polgár beköltözése bejelentkezési kötelezettséget keletkeztet és nem a fordítottját.

A Kúria egyetértett az alperessel abban, hogy nem hivatkozott az OBH 7079/2010. ügyben keletkezett ombudsmani jelentésre, így az ezzel kapcsolatos felperesi hivatkozás téves. Ezzel szemben a hivatkozott AJB 267/2012. számú ügyben készült jelentés az alperes véleményét támasztja alá. A Kúria álláspontja szerint sem a hatósági döntés, sem az ítélet nem csorbítja a felperes szabad lakó- és tartózkodási hely megválasztásához való állampolgári jogait, mivel perbeli esetben a felperes lakóhely választását, a választott helyre történő beköltözését nem akadályozta a hatóság, mindössze a nyilvántartási bejelentés valóságtartalmát vizsgálta a jogszabályi felhatalmazás alapján.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. (*Kúria Kfv.II.37.187/2014/6.*)